

İLİM İBADETTİR-2

Nureddin Yıldız'ın "Hadislerle Diriliş" (31.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Müslüman olarak yaşamamızın Kur'an'a ve hadis-i şerife, sünnete ilgimiz kadar mümkün olduğunu söylüyoruz. Hem Kur'an hem de hadis-i şerif, neticede Allah Teâlâ'nın seçtiği ve âlim dediğimiz insanların ellerinden-kalemlerinden-dillerinden bize aktarılıyor.

Kur'an diyoruz ama onu bir hafızdan dinlememiz gerekiyor. Kur'an diyoruz ama ne demek olduğunu Taberî'den, İbni Kesir'den öğrenmek gerekiyor. Kur'an, Arapça bilsen de bilmesen de dil bilmekten kaynaklanan bir güçle ne dediği yüzde yüz anlaşılabilen bir kitap değil. Ashab-ı kiramı tanımadıkça, ashabın âlimlerini bilmedikçe Kur'an senin oturup içinde dolaşabileceğin, istediğini anlayıp çıkarabileceğin matematik formülü kitabı değildir.

Hem Kur'an'da hem hadis-i şeriflerde bu konuların yani Kur'an'ın ve hadisin aktarılmasında ehliyeti olan insanlara ihtiyaç var. Bu kimselere 'âlim' diyoruz.

Âlimi olmayan ya da âlimlerin yer edinemediği toplumlar kör taklitle ve gelenek olarak İslam'ı yaşayan toplumlar olabilirler. İslam'ın enerjisinin aktif olduğu bir toplum olamaz, âlimin yer edinemediği bir toplum. Bu sebeple âlimin yeri, dinin yeridir aslında. Âlimin yeri ve gücü, dinin yeri ve gücü olduğuna göre ümmet-i Muhammed'in içerisinde âlimler hangi konumda bulunuyorlarsa ümmet de o durumda demektir.

Âlimin kıpırdanışı bile müminler adına kazançtır veya kayıptır. Çünkü defalarca karşımıza çıkmış hakikat buydu: Peygamber'in vârisi âlim. Esasen vârisin de ayna olmaktan başka orijinal bir değeri yok ama Peygamber aleyhisselama vâris olduğu için, ona bakıp Peygamber aleyhisselama tanıyoruz. Peygamber aleyhisselama tanıyıp peşinden gidince de Allah'a ve rızasına kavuşuyoruz. Bu formülden dolayı âlimin üzerine aldığı ağır yükler var. Bu ağır yükleri değerlendirmemiz gerekiyor.

Altı: Bir ibadeti sorunlu hâle getiren konulardan biri de riyadır demiştik. Bunu daha önceki konularımızdan biliyoruz. Mesela namazı riya ile karıştırdığın zaman, karışan riya kadar namaz olma oranı düşer.

Mesela bir hac ibadetini düşünelim. Eğer hac ibadeti yüzde yüz Allah için değil de sözgelimi yüzde on, "bu yaşa geldi de hacca gitmedi demesinler..." gibi bir duygunun karışmasıyla yapıldı diyelim. Bu bir bardak saf sütün yüzde onuna su karıştığını yani yüzde yüz süt değil yüzde doksan süt olduğunu gösterir. Eğer riya yüzde ellileri aştıysa, yani bu insanın kalbine "Rabbim beni çağırdı, İbrahim aleyhisselamdan beri davetliyim ben, Rabbimin beytini ve Peygamber'imın kabrini ziyarete gidiyorum" diyen bir duygu yerine a-b-c alternatifinden herhangi bir riya karıştı ise ve bu durum kalpte çoğunluğu oluşturuyorsa bardakta sütün sadece beyazlığı kalmış ve kendi kaybolmuş demektir.

Bu sahneyi bir âlimin kitap yazmasına, ders okutmasına, fetva vermesine vb. işlerine taşıyabiliriz. Çünkü âlimin kitap yazması veya bir konferans vermesi yüzde yüz ibadettir. Bu yüzde yüz ibadet yer yer, sözgelimi haccın nafîle boyutundan çok daha değerlidir. Âlimin oturup bir ilmihâl okutmasını, bilmeyenlere namaz fıkını öğretmesini; farz olmayan hacdan, mesela teravih namazından ya da umreden daha değerli bulabiliriz.

Bir âlimin bulunduğu yerde insanlara gusül abdesti öğretme imkânı var, bir de yıllardır umre yapmak istiyor. Ramazan-ı şerifte insanlara oruç fıkhını öğretmesi lazım ve öğretecek başka kimse de yok. Ramazanda umre yapmak da çok değerli. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor: “Ramazanda yapılmış bir umre benimle yapılmış bir hac sevabındadır.” Bu âlim, ramazan orucundaki ahkâmı insanlara öğretmek veya bu büyük sevaplı umreyi yapmak tercihinde umreyi seçemez. Çünkü ramazan-ı şerifin fıkhını veya namazı, bir ilmihâl bilgisini anlatması o yörede ondan başkasının yapacağı bir iş değilse, onun üzerine farz olarak tahakkuk etmiş demektir. O farzı bırakıp umreye gidemez.

Bu da gösteriyor ki âlimin ilimle iştigali, ibadet olma açısından bazen umreden daha değerli hâle gelebiliyor. Bu böyle olduğuna yani bunu ibadet olarak gördüğümüze göre; nasıl ki hacca, umreye, namaza riya karışınca süt kalitesi düşüyor bardakta; âlimin ders verşi veya kitap yazması, içine riya bulaştığı yahut yüzde yüz Allah rızası için olması gerekirken bu oran yüzde ellilerin altına düştüğü zaman; insanlar görsün diye hacceden insan kıyamet günü ne ile karşılaşacaksa bu insan da onunla karşılaşacak demektir.

İlmin ibadet olduğunu anlatırken, ‘âlimler çok değerli bir konumdadırlar’ deyip geçemiyoruz. Eğer ilim ibadetsen, âlimin kendisi de abid hükmündeysen bunun bir faturası da var. Bir yumurta protein değeri bakımından çok yüksektir çünkü canlı hücreler barındırıyor ve besleyici bir gıda. Bir yumurta yiyorsunuz, beş ekmeğe yemekten fazla katkısı oluyor. Üç tane üst üste yersen hemen alerji yapıyor, çünkü gıda değeri yüksek. Bu sebepten de ölçülü yenebiliyor.

Âlim de ibadet potansiyeli yüksek biridir. Dolayısıyla âlimin ayağı kaydığı, âlim yanlış bir iş yaptığı zaman cehennemi tutuşturan duruma geliyor. Hâlbuki cennet de onun eliyle dolmuştu belki de. Yaptığı iş cenneti dolduruyor ama bir niyet hatası, bir yanlış uygulaması kendisini cehennemde ilk yanan adam olmak gibi tehlikeli bir sonuca götürüyor.

Tirmizî’den rivayet edilen (2654) bir hadis-i şerif, âlimin ne kadar değerli bir iş yaptığını ama Allah’ın bu kadar değerli bir nimeti lütfettiği kulunun bunu çarçur etmesine de müsamaha etmediğini gösteriyor. Cahil için ‘hoş görülebilecek’ hataları âlim için hoş görmüyor Allah. Çünkü âlim, Peygamber’i temsil ediyor, onun vârisi. Peygamber’i temsil eden birinin hatası da Peygamber’e mâl olur. Âlimlerin laçkalığının, laubaliliğinin bedelini din öder. Dinin bedel ödemesi de Allah’ın affettiği bir şey değildir.

Bir insanın sivil kimliğiyle iş yapması ve hatalı olması başka şey, din kimliğiyle hata yapması başka bir şeydir. İnsanların, bir âlimin sabah namazını kılmadığını öğrendiklerinde sabah namazının önemi onların gözünde ciddi şekilde kaybolmaya başlar. ‘Âlim de kılmadığına göre bunun bir kurtuluş çaresi var’ gibi düşünmeye kalkarlar. Hâlbuki bizim itikadımızda âlim veya başka bir insanın dinde farkı yok, herkes aynı namazla mükelleftir.

Ama insan nefsi kaypaklık ve tembellik yapmak için bahane aradığında bu bahaneyi bulabiliyor. Bu bahaneyi üretmeye sebep olduğunda da âlim vebale düşmüş olabiliyor.

Bir gün âlimlerin oturduğu koltukta oturmayı Allah bize de nasip ederse hangi riske dikkat etmemiz gerektiğini anlatan hadis-i şerif:

“Kim ilim öğrenirken âlimlerle boy ölçüşmek veya cahilleri pes ettirmek için ya da şöhret olmak için öğrenirse Allah onu cehennemine koyar.”

Üç tehlikeden söz ediyor Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem.

Birincisi, âlimlerle boy ölçüşme tehlikesi. Yani ilimdeki gayenin unvan-koltuk kazanmak, ilmin oluşturduğu güç nedeniyle öğrenmek hâline gelmesi. Hâlbuki ilim ibadetti. Mesela bir Müslüman'ın şeyhülislam olmak için sabah namazını hep camide kıldığını kabul edelim. İnsanlar, "on beş yaşından beri hep şehrin merkezindeki camide görüyoruz, bu adam şeyhülislam olur" desinler diye bunu yapıyor diyelim. İslam toplumundaki en yüksek makamlardan biri olarak şeyhülislamlığı örnek veriyoruz. Yani bir insan şeyhülislam makamına kavuşmak için cemaatle namaz kılmış oluyor.

Hâlbuki cemaatle namaz kılmak, Allah için yapılması gereken bir ibadettir. O, bu ibadeti bir koltuğu elde etmek ve bir unvanı yakalamak için yapıyor. Bu bir riya. Riyadan dolayı da o sabah namazları hep boşa gidiyor. Riya ile kılıyor çünkü. Şirk gibi bir hastalık bulaştırıyor kendine.

İlmin gayesi de ibadettir. Sabah namazında camiye gitmek hangi duyguyla yapılıyorsa, kitapların açılıp ders yapılması da o duyguyla olmalıdır. Aksi takdirde ilme riya bulaşmış olur, bu hadis-i şerifteki pozisyon ortaya çıkar.

İkinci olarak; cahillere fors atma düşüncesi. Yani "sorulduğunda her şeye cevap veriyor" dedirtme hastalığı.

Üçüncü olarak da şöhret. Şöhret ve cahilleri pes ettirmek ne demektir, bunu bildiğimiz için uzun bir ayrıntısına girme ihtiyacı hissetmiyoruz. Matematik, biyoloji, coğrafya veya herhangi bir ilim dalı ekmek kapısı olması ya da unvan kazanmak gibi bir nedenle elde edilebilir. Çünkü direkt ibadet değildir. İlim olması bakımından bir ibadettir. Nihayetinde coğrafya, meslek edinmek için öğrenilen bir ilimdir. Matematik, meslek edinmek için öğrenilen bir ilimdir.

Ama şeriat ilimleri, Kur'an'ımız ve hadis-i şerife ait ilimler meslek için değildir. Yüzde yüz ibadettir. Kelime başına ibadet sevabı veriyor Allah Teâlâ. Dolayısıyla âlim olacak ve ilim halkalarında oturan insanlar bu ibadetleri ucuz değerler için kullandıklarında cehennemden ilk tutuşturduğu adamlardan olma tehlikesiyle karşılaşılırlar.

İlmin ibadet oluşunun doğal bir sonucu da âlimin, ilmiyle ilgili insan seçme sorunudur.

Ümmet-i Muhammed'in en büyük ibadeti olan namazı eda etmek için mihraba geçen bir görevli olan imam; topal-kör-sağır-genç-ihtiyar-fakir-zengin kimi bulursa kıldıracaktır namazı. Seçme yaptığı zaman seçtiklerinden önce imam kaybeder o namazı. Belki maazallah, dinsiz bile kalınabilir. İmam böyle bir seçim yaptığı zaman hayatıyla oynar.

Eğer âlim; abid demekse, yani ilim ibadet olduğu için âlim de ibadeti direk yapan bir adamsa dönüp talebelerine böyle bir seçim yapamaz. 'Sen çocuksun/ihtiyarsın/kadınsın... kadınlar zaten öğrenmesin, senin babanın da çulu yok, git' diyemez! Derse o ilim ibadet değildir. İbadet olmadığına göre âlim 'efendi hazretleri' ibadetle meşgul değildir. Önünde açtığı kitap Kur'an tefsiri olabilir, Buharî'den hadis-i şerif okutuyor olabilir, ilmihâl dersi okuyabilir ama müminlerin arasından beğenerek ve seçerek okuttuğu kimseler ibadeti engellemiştir. Çünkü ibadetle herkes mükelleftir. Herkese öğretmek zorundadır.

Âlim, Peygamber'in vârisidir. Vahiy mirasını emanet olarak taşımaktadır ve bu emaneti istediğine verme hakkına sahip değildir âlim; Allah önüne kimi oturtursa ona vermek zorundadır. Bunu yapmadığı, sadece zeki ve zengin talebeleri topladığı zaman ona âlim diyemeyiz. Okutman o.

Ders halkasında mümin ve kâfir ayrımı yapar âlim. "Allah'ın ayetlerini dinleyecek durumda değilsin, guslet, iman et" der. Buna bir itiraz yok. Ama babası zengini, iq'su yüksek olanı tercih ettiği zaman onun yaptığına ilim diyemeyiz.

Âlim denen kimse televizyonun bile zenginini, kameranın bile son modelini seçerek fakirlerin piri Peygamber'i anlatıyorsa gülünç bir çelişki var demektir burada. Karnı doymadan ve sıcak bir çorba içmeden bu dünyadan giden Peygamber'i anlatmak için en zengin, reklamı en güçlü televizyonu tercih ediyorsun sen. Elbette şeytanın bu durum için mazereti bitmez; 'peygambere daha çok sevgi toplamak için...' Edebiyat hazırdır. O edebiyatı melekler dinler mi dinlemez mi, o seninle onlar arasındaki sorun.

Âlim olan kimse zengin ve zeki yatırımı yapamaz. Mümin-kâfir üzerinden çalışır, mümin yatırımı yapar. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'e âlim ve vâris yetiştirmek için uğraşır.

Bu cümlelerimiz bir itirazı öne çıkarır: Mesela usul-i fıkıh diye bir ilim var. Bir talebe sabahtan akşama kadar hocasından ders okusa iyi bir usul-i fıkıh icazeti için ona bir buçuk-iki sene lazım. Arapça alt yapısı da hazır olmalı ve usul-i fıkıh için iyi bir hafızlık, belagat, meani vesairesiyle en az bin kadar hadis-i şerifi de ezber bilmek gerekiyor.

Hâl böyleyken şu mümkün mü:

-Selamünaleyküm. Ben geldim, usul-i fıkıh okuyacağım, katılayım mı derslere?

-Hafız mısınız?

-Yok, Kur'an okuyamıyorum.

-Hadis biliyor musun?

-Hayır.

Bu şuna benziyor: Kış günü tarlada işi olmayan bir köylünün şehirdeki hastaneye gidip ameliyatları izlemesi ve izlediği için de bir şeyler öğrendiğini söyleyip doktora ameliyatta yardımcı olmayı istemesi ne kadar gerçekçi ve mümkündür?

Bir usul-i fıkıh dersine sıradan bir Müslüman'ın katılması bu demek. Elbette usul-i fıkıh âliminin onu orada oturtmaması lazım bile. Çünkü belli alt yapısı olmayan biri, usul-i fıkıh ders olarak dinlese bile kafası karışır, ameliyathanede ekmek bıçağı ile kalp ameliyatı yapan bir adama döner. Facia olur bu. İlimin bir seviyesi elbette var. Elif cüzü bilmeyen adam, tefsir dersine girmek istiyor. Ne işin var senin burada kardeşim?

Sen önce elif cüzü oku, ilmihâlin temel mantığını oku, ilerleyince bu derslere katıl, fakirliğin hiç engel değil. Zaten senin zekân İbni Abbas'ın içtihadıyla İbni Mesud'un içtihadı arasındaki farkı anlayamayacak durumdaysa eleneceksin, alt katlarda kalacaksın.

Bu durum da âlimin ilmini ikiye ayırmaya götürüyor bizi:

- a) Uzmanlık ve belli bir seviye gerektiren ilim. Buna o seviyedeki insanlar katılmalıdırlar. Aksi takdirde âlim, ekmek bıçağını bir çocuğun veya köylünün eline verip ameliyathaneye sokan cerrah durumuna düşer, katil olur. Her derse herkes katılırsa sonunda din sapıkları çıkar ortaya. Anlamadıkları şeyleri insanlar dinlememelidirler. Zaten dinleyemez, uyur o derste.
- b) Âlimin bir cuma günü yahut vakit namazları sonrasında, avam dediğimiz insanlara Allah'ı ve Peygamber'i tanıtacağı ders halkaları da vardır.

Âlimin cismî ve fiziksel varlığı ümmet için değer ifade etmiyor. Âlimin ilminin varlığı ve pratikliği lazım.

Âlimin 'çift z' peşinde; zengin ve zeki takibinde olması doğal değil ama zeki talebe peşinde olması normal. Çünkü âlimin Allah rızası dışında, pratikte iki gayesi olur: İnsanları irşat etmek ve yerine vâris bırakmak. Elbette bir âlimin pazardan beş kişiyi seçip "Bırakın siz pazarcılık yapmayı, gelin sizi âlim yapayım" deyip medresesine götüreceği hâli yok. Bunu da kastetmiyoruz zaten. Ama âlimin avama hizmet eden bir yönü muhakkak olur. Orada herhangi bir seviye tayin etmeden sıradan anlatır.

Âlimin bir çiftçi olduğunu kabul edersek, bu çiftçinin tarlaya serdiği bir buğdayı var bir de tohumluk olarak ayırdığı buğdayı vardır. Bunu kimse ayıplayamaz. Seneye tarlasının tohumu olacak bölümü ambarına koymalıdır. Zeki ve çalışkan talebeyle, başka işi olmayan, kendini sadece ilme adanmış talebeyle uğraşmasında hiçbir sakınca yok. Mesela gününün on saatini o iki-üç talebesiyle meşgul olarak geçirebilir.

Zaten insanlar on saat konuşan âlimden bıkarlar. Haftada üç-dört saat bile olsa, camide bir hadis-i şerif dersi yapan âlim hangi dalda uzmansa o alanda, halkın lisanını kullanacak. Halkın lisanının onun lisanının seviyesine çıkmasını beklemeyecek. Akademik şeyler konuşmayacak. Mesela "Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'in bu hadis-i şerifi sahihtir kardeşlerim" demeyecek, "Bu hadisin Peygamber'imizin hadisi olduğu konusunda şüphe yoktur kardeşlerim" diyecek. İnsanların anladığı lisanda konuşacak.

Elbette âlim, ilim mirasını en az kendi düzeyindeki zeki insanlara devredecek. Cahillere ilmin ağır bölümü devredildiğinde, cahiller ondan sadece sapıklık üretirler. Birbirlerini tekfir ederler. Ümmet-i Muhammed'in iç tefrikasının büyümesine neden olur bu da.

Âlim; çocuk, kadın, erkek, fakir veya zengini ayırır; ama tohum yetiştireceği zaman. Ama bir âlime bakıyoruz, akademik kimliği de var ancak ümmet-i Muhammed namazı bozan şeyleri ondan hiç dinlememiş. Hangi dalda uzman olduğu bir bakıma önemli değil. Zira asgarî fıkıh şartlarını bilmeden hiç kimse tefsir âlimi de olamaz. Kur'an'ın 114 sure olduğunu bilmeyen biri, "Biz fıkıhta yirmi senedir çalışıyoruz" diyebilir mi? Sen sıradan bir Müslüman olmamışsın ki, nasıl fakih bir Müslüman olacaksın?

Bir âlim yirmi dört saat halkın içinde olmamalı ama ilim olarak halka dağıttığı ulûfesi de olmalı, bunun ortası bulunmalıdır. Konferanstan konferansa giden, avamla oturup sorularına cevap veren biri, alimallah kendi günlük cüzünü bile okuyamaz. Tefsir okumayı bırak, oturup "Bugün Bakara suresini okuyayım da sevap kazanayım" demesine bile vakti olmaz. Âlim tamamen halktan kopmamalı, tohumluk talebe yetiştirmekten de kopmamalı.

Bir müminin gülen yüzü de olmalı, ağlayan yüzü de. Endişeli çehresi de olmalı. Âlimin de halka dağıttığı sadakası olmalı, tohumluk denecek talebesi olmalı, tefekkür ettiği boş saati olmalı, kitap yazdığı kütüphanesi olmalı. Âlim, kendini bir pencerenin dibindeki dehlize tıkatıp bıraktığı zaman, diğer yönleri körelince bereketsiz olur. Bereketsizliğin de muhakkak bir bedeli var ve bu bedeli din öder.

Çünkü bir dönem içinde yetişmiş, Allah Teâlâ'nın ihsan ettiği sözgelimi yüz âlimden biridir o. Allah onu bir bölgeye, ümmet-i Muhammed'in bir boşluğunu doldurması için gönderdi. Laik bir ülkenin, dinle bin yıl savaşmak için ahdetmiş bir sistemin içinde Allah ona tefsir öğretti.

Ve sen de güya dört talebe yetiştireceksin de onlar da senin gibi olacak da... halk hâlâ din bekliyor? Halk fitreleriyle, sadakalarıyla seni yetiştirdi. Ama sen halkı yetiştiremiyorsun! Bu arada cahilce, domatesin orucu bozduğunu bilmeden ölüp giden nesil ne olacak? Bu bir mesuliyettir. O zaman Allah bunu soracak.

Arap ülkelerinde veya gezdiğim diğer İslam topraklarında tamamen böyle değil. Mısır'da halkın koca koca âlimlerle oturduğu saatler var. Mahalle mescidinde oturup soru soruyorlar. Büyük şahsiyetler, bakıyorsun piyasada otuz kırk kitabı var ama otuz bin insan da "Ben onunla oturdum, sorular sordum" diyor. Bizdeki âlimler "vaktimi alıyor" diye düşünüyor. Hâlbuki bizzat müşahede ettiğim şeydir; bu durum Ezherli hocaların vaktine bereket getiriyor. Halkı tanıdığı için, halkla yüzleştiği için yazdığı kitap daha halktan oluyor.

Bunun belgesini bu sözüme muhatap olanlar istiyorsa eğer şunu söyleyebilirim: Akademik çalışma yapanlar çok değerli kitaplar yazıyorlar, alıyorum kütüphaneme koyuyorum. Bazı arkadaşlara "Ne oldu senin çalışma?" diyorum. "bastıramadık" diyor. Niye bastıramıyorsun? Kimse basmıyor kitabı. Senin danışmanın ve senden başkasını ilgilendirmeyen, bir de YÖK'ün kütüphanesine lazım olan bir kitap...

O kitap kütüphanelere defnediliyor. Yazık günah değil mi? Bu kitapla belki beş sene uğraşıyorsun. Bu tip konular ne zaman çalışılmalı; binlerce âlim çalışıyordu, halk âlim bolluğu içinde yüzüyordu. O zaman bazı talebeler halkın ilgilenmesi açısından eften püften olacak konularda çalışsınlar denebilir.

Siyeru Âlâmi'n-Nübelâ'dan (4/599) bir nakil yaparak bu bölümü kapatmak istiyorum. Dahhak İbn Müzahim el-Hilâlî isimli bir tâbiiden söz ediliyor, rahmetullahi aleyh. Onu tarif ederken deniyor ki: "Büyük bir medrese gibiydi bu adam."

Ders halkasında sadece üç bin çocuk bulunmuş. Ama sadece çocuklara ders vermiyor. Herkese ders veriyor, halkasında üç bin civarında da çocuk var. Sesi soluğu yetmiyor tabii. Bir eşeğe biner, dolaşmış. "Resûlullah dedi ki" diyor, "abdesti şöyle alın diye tarif etti." Eşek yavaş yavaş yürüdükçe o konuşuyor, halkayı dönüyor.

'Uğraşamam sizinle çocuklar' demiyor. Eşeğine hoparlör vazifesi gördürüyor. Derdi Allah ve Allah'ın vereceği cennet olan âlim profili bu.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.